

TÜRKİYE'NİN KAMU DİPLOMASİSİ VE YUMUŞAK GÜÇ UYGULAMALARINDA MEDYA'NIN ROLÜ: TRT'NİN ULUSLARARASI KANALLARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

THE ROLE OF THE MEDIA IN TURKEY'S PUBLIC DIPLOMACY AND SOFT POWER PRACTICES: AN ASSESSMENT ON TRT'S INTERNATIONAL CHANNELS

Serkan GÜNER*

Araştırma Makalesi/Research Article

* YL Öğrencisi, Uluslararası
İlişkiler Bölümü, Sosyal Bilimler
Enstitüsü, Kırşehir Ahi Evran
Üniversitesi
s.serkanguner@hotmail.com

* MA Student, Department of
International Relations, Institute
of Social Sciences, Kırşehir Ahi
Evran University

ORCID ID:
0000-0001-9698-2966

Başvuru Tarihi/ Received:
31.05.2021

Kabul Tarihi/Accepted:
29.07.2021



ISSN 2618-6217

Özet

Kamu Diplomasisi, devletlerin oluşturdukları politika ile Uluslararası İlişkiler alanındaki fikir ve düşüncelerini başka toplumlara anlatma, onları ikna etme gayreti olarak tarif edilmektedir. Devletler hedef, politika ve mesajlarını toplumlara ulaştırmak, ön yargı ve olumsuz düşünceleri değiştirmek için çalışmaktadırlar. Devletler bunu gerçekleştirmek için Kamu Diplomasisine gereksinim duyarlar. Medya ve iletişim araçları ise hedefe daha kolay, hızlı ve etkileyici şekilde ulaşabilmek için önemli bir araçtır. Bu çalışmada, dış politika ve Kamu Diplomasisi uygulamalarında medya unsurunun etkisi, TRT'nin uluslararası kanallarının katkısı incelenmiştir. TRT AVAZ, TRT World, TRT Arabi, TRT Kürdi televizyon kanalları, yayın içerikleri, sosyal medya hesapları ile yaptıkları yayınların Türkiye'nin Kamu Diplomasisine yönelik faydaları değerlendirilmiştir. Araştırmada birincil ve ikincil kaynaklardan incelenirken, TRT'nin uluslararası kanallarının Türkiye'nin olumlu imajına, tanıtımına, doğru bilgi ve mesajların hedef kitleye ulaştırılmasına katkıları açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kamu Diplomasisi, TRT AVAZ, TRT World, TRT Arabi, TRT Kürdi.

Abstract

Public Diplomacy is defined as the policy of states and the effort to convey their ideas and thoughts in the field of International Relations to other societies and to persuade them. Governments function to convey their goals, policies and messages to the societies and to change prejudices and negative thoughts about them. Governments need Public Diplomacy to realise it. Media and communication tools are an significant tool to reach the target more easily, quickly and effectively. In this study, the influence of the media actor in foreign policy and Public Diplomacy practices and the contribution of TRT's international channels have been examined. The benefits of their broadcasts with TRT AVAZ, TRT World, TRT Arabi, TRT Kürdi television channels, broadcast contents, social media accounts for Turkey's Public Diplomacy were assessed. While examining the primary and secondary sources in the study, the contributions of TRT's international channels to the positive image and promotion of Turkey, and to conveying the correct information and messages to the target audience were tried to be explained.

Keywords: Public Diplomacy, TRT AVAZ, TRT World, TRT Arabi, TRT Kürdi.

Giriş

Devletlerin dış politikada hedeflerini gerçekleştirirken, Kamu Diplomasisine ihtiyaç duydukları görülmektedir. Türkiye ise Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde ve Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren kendini yeniden anlatmaya, kendi hikâyesini hedeflediği kitlelere doğru şekilde ulaştırma gayretinde olmuştur. Türkiye Kamu Diplomasisinde eğitim, yardım programları, kültür faaliyetleri, spor organizasyonları, öğrenci değişim ve burs programları gibi birçok çalışma yapmaktadır. Bunların yanı sıra Türkiye, medya ve iletişim araçlarını da etkin şekilde kullanmayı hedeflemektedir. Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) ve TRT'nin uluslararası kanalları da Kamu Diplomasisi uygulamaları kapsamında, devletin mesajlarının doğru bir biçimde yabancı toplumlara ulaştırılması, anlatılması ve benimsetilmesi için faaliyetler yürütmektedir.

Televizyonun ücretsiz ve kolay izlenilebilir olmasıyla birlikte geçmişten bugüne neredeyse her evde bulunması, televizyon kanallarının toplumları ikna etmede ana aktörlerden olduğunu göstermektedir. Bu nedenle TRT'nin televizyon kanalları Kamu Diplomasisi uygulamalarında belirgin katkılar sunmaktadır. TRT AVAZ, TRT World, TRT Arabi ve TRT Kürdi kanalları uluslararası yayınları, dizi, belgesel, kültür sanat ve haber programlarıyla dünyanın farklı coğrafyalarına Türkiye'nin tanıtımını yaparak, benimsenmesini sağlamaktadır.

Bu çalışmada Kamu Diplomasisi açısından TRT'nin uluslararası kanallarının etkisi incelenirken, birincil ve ikincil kaynaklar yorumlanmış, yayınları, programları ve sosyal medya hesaplarının olumlu imaja katkısı ele alınmıştır.

1. Kamu Diplomasisi Kavramı ve Gelişimi

Kamu Diplomasisi, kavram olarak ilk kez ABD'deki Tufts Üniversitesi Fletcher School of Law and Diplomacy Dekanı Edmund A. Gullion tarafından oluşturulmuştur. Kavram, 1965 yılında kullanılmaya başlarken, ülkelerin kendilerini başka ülkelere anlatmaları, bilgi ve fikirlerini uluslararası kamuoyuna tanıtmasının yeni bir formülü olmuştur (Kömür, 2020). Kamu Diplomasisi, Uluslararası İlişkiler ve dış politika uygulamalarının farklı ve yardımcı aktörlerle uygulanmasına imkân vermektedir.

Türk Dil Kurumu Kamu Diplomasisini; devletin ideallerini, politikalarını, hedeflerini, kültürünü ve düşüncelerini yabancı ülkelerdeki kamuoyunda anlatma çalışmaları olarak tanımlamaktadır (TDK, 2021). Kamu Diplomasisi uygulamaları, yabancı toplumların düşünce, tutum ve fikirlerinin değiştirilmesini, onlarla doğru etkileşimin kurulmasını sağlarken, geleneksel uygulamaların dışında yapılan çalışmaları içinde barındırmaktadır (Akçadağ, 2021). Kamu Diplomasisi anlayışında; bilgi ve mesajların doğru anlatılması, hedef kitlenin benimseyebileceği şekilde ulaştırılması amaçlanmaktadır. Kamu Diplomasisinde politika ve fikirler

sert güç kullanılmadan kabul ettirilirken, hedef kitleyle yeni etkileşim ve bağlantı kanalları oluşturulur, alternatif unsurlar kullanılır. Dolayısıyla, devletin izlediği politikalar, yabancı toplum tarafından meşru ve inandırıcı olması sağlanmaktadır (Kalın, 2010).

Kamu Diplomasisi, son yüzyılda uygulanan metotlara nispeten devlet ve devlet dışı daha fazla aktörün bir araya gelerek gerçekleştirdikleri, ülke kazanımları ve menfaatleri üzerine kurulan faaliyetlerin bütünüdür. Devlet yetkililerinin yanında, medya araçları, eğitim, kültür, ticari faaliyetler ve sivil toplum kuruluşları gibi unsurların, belirli hedef kitleyi etkileme, özendirme, yeni ilişkiler kurulması, ikna ve benimseterek kazanımlar sağlanan tüm uygulamalar Kamu Diplomasisi içinde yer almaktadır (Ekşi, 2014). Soğuk Savaşın ardından devletler kendilerini farklı toplumlara anlatma, aldığı kararlara destekçi bulma yoluna koyulmuşlardır. Savaş döneminde ve ardından gelen yıllarda oluşan ekonomik, ticari ve sağlık sorunlarında özellikle Avrupa'daki ülkeler, Rusya'ya karşı medya unsurlarını da kullanarak (radyo, gazete) algı oluşturmuşlardır (Budak M. M., 2012). Bu durum, devletlerin kendilerini anlatırken toplumlara ulaşarak etkileyebilecek yeni aktörleri doğurmuştur. Sivil toplum kuruluşları, kültür, turizm, sanat gibi araçlardan daha fazla etki gücüne sahip olan medya aktörleri, stratejik konuma gelerek Kamu Diplomasisinin artçı gücü durumuna gelmiştir (Yağmurlu, 2007).

Devletlerin kendi çıkarlarıyla bağdaşan şekilde yabancı toplumlara ulaşma, benimsetme, ilgisini çekme hedefinde medyanın dış yayınları önemli bir konuma gelmiştir. Bu da Kamu Diplomasisinde etkinliği artmak için uluslararası yayın yapacak medya kuruluşlarının oluşturulmasını veya mevcutta bulunanlara devletin destek vermesini sağlamıştır. Yabancı toplumların takip edebilecekleri yazılı, sesli, görüntülü görsel yayınlar, çeşitli platform ve kuruluşların çalışmaları, devletlerin politika ve hedefleriyle uyumlu yapılarak başarı elde edilebilmektedir. Örneğin, Türkiye'nin İngilizce, Arapça, Kürtçe dillerinde televizyon yayınlarıyla kendini ve politikalarına hedef kitlelere anlatması, Kamu Diplomasisi için etkisi güçlü olan araçlardandır (Değirmencioglu & Yalçın, 2020).

Kamu Diplomasisinde devlet yetkilileri üzerinden yürütülen çalışmaların yanı sıra, dış kaynaklar, sivil toplum kuruluşları, çeşitli ticari ve ekonomik teşkilatlar, sivil toplum ve düşünce kuruluşları, eğitim kuruluşları, kültür, turizm ve spor organizasyonları gibi birçok araç kullanılmaktadır. Kamu Diplomasisinde medya ve iletişim unsurları da yapılan çalışmaların topluma anlatılması, ulaştırılmasında aktif rol almaktadır. Kamu Diplomasisi merkezinde gönüllere dokunan, bağlar kuran, toplumsal birlikteliğin sağlandığı, insani temas ve etkileşimin yoğun olduğu uygulamalardır. Kamu Diplomasisi ile politikalarının ikna ve kabullenme süreçlerini hızlandırırken, bu uygulamalarla devletler uluslararası olumlu imaj sağlamaktadırlar (Köksoy, 2019).

Kamu Diplomasisin de hedef kitleye mesajların istenilen sıklıkta, doğru şekilde ulaştırılmasının yanı sıra, devlete olumlu imaj kazandırarak, ön yargıların kırılmasını sağlamak bulunmaktadır. Yabancı toplumların etkilenmesinde, televizyon, radyo veya internet üzerinden yapılan yayınların ciddi etkileri bulunurken, buna ABD'nin uygulamaları bir örnektir. ABD'nin dünyanın çeşitli coğrafyalarında, kendi çıkarlarını benimsetmek için farklı isimlerle televizyon, radyo kanalları kurması, o bölgelere yönelik internet sitelerini aktif hale getirmesi en yaygın uygulamalarıdır (Bağce, 2003). Medya araçlarıyla yapılan çalışmalar, ülkelerin imajını güçlendirirken, kamuoyunun da doğru yönetilmesini sağlamaktadır. Hedef kitleye verilmek istenen mesajların anlaşılabilir, belirlenen politikalara uygun devam ettirilmesi medyanın başarılı kullanımı ile gerçekleşebilir (Aydoğan, 2016). Devletler yabancı toplumlara politikaları anlatırken, abartısız, doğru bilgiler içeren, gerçek kaynaklara dayanacak şekilde ulaştırmalıdır. Bunu da devlet çıkarlarına uygun olarak, sivil toplum kuruluşları ve medya ile birlikte yürütmeli, Kamu Diplomasisinde kazanımlarını arttırmalıdır (Ünver, 2013).

Türkiye'nin kendini ifade etmesinin yanı sıra, çeşitli ülkelerde Türk tarihi, kültürü anlatma ve Türkçe'nin öğretilme amacı, ihtiyaç duyulan ülkelerde okul, hastane ve benzeri bina yapım, su, gıda, ilaç destekleri, eğitim ve burs imkanları, ortak yürütülen projeler de dahil olmak üzere son yıllarda Kamu Diplomasisinde bağlamında Türkiye olumlu kamuoyu oluşmaktadır (Gündoğdu, 2019). Türkiye aslında bu çalışmalarda genel itibarıyla, insanlara dokunmayı, Türk kültürünü ve geleneksel yapısını yaygınlaştırmayı hedeflemiştir. Türkiye ulaştığı coğrafyalarda da insani ve yaşamsal destekleriyle, sorunları çözmeyi, güven ve istikrar vermeyi, yabancı toplumların kalplerini girmeye çalışmıştır (Dedeoğlu, 2020).

2.Kamu Diplomasisinde Medya

Devletler Kamu Diplomasisi araçları olan medya ve iletişim aktörlerini kullanarak, kamuoyu ve gündem oluşturma gereksinimi duymaktadırlar. Medya ve iletişim araçlarıyla hedef kitleye ulaşım, etkileme ve benimsetme çalışmaları da yapılmaktadır. İnternet siteleri, sosyal medya platformları, televizyon, radyo, gazete medya araçlarından bazılarıdır. Devletler dış politikada doğru anlatım, olumlu imaj ve tanıtım için medyayı kullanırken, bu alana özel bütçeler ayrılarak projeler hazırlanmaktadır. Örneğin, ABD, Birleşik Krallık, Almanya, Çin, Rusya, Fransa, Türkiye gibi birçok ülke bu alanda özel faaliyetlerle, devlet destekli medya platformlarının daha fazla insana ulaşması için yatırım yapmaktadır (Aydemir, 2019).

Kamu Diplomasisinde hedef kitleye yönelik medya ve iletişim araçlarıyla yapılan çalışmalarda, mesajların doğru iletilmemesi, olumsuz algı, şüphe veya kararsızlık ile ön yargıyı oluşturabilecektir. Dolayısıyla bilgi ve mesajın doğruluğu, güvenilirliği, hangi medya aracı ile hedefe ulaştırıldığı (televizyon, gazete, internet ve sosyal medya platformları) Kamu Diplomasisi çalışmalarını etkilemektedir. Örneğin, sınır komşusu

Suriye’de yaşanan iç savaşla birlikte Türkiye’ye sığınanlar, Azerbaycan-Ermenistan bölgesinde yaşananlar, Covid-19 salgınında Türkiye’deki gelişmeler gibi birçok konuda Türkiye’den uluslararası kamuoyuna güvenilir devlet kaynakları aracılığıyla bilgi ve mesaj ulaştırılmıştır. Dolayısıyla Türkiye uluslararası kamuoyuna doğru ve güvenilir bilgiler vererek, Kamu Diplomasisi bağlamında oluşabilecek ön yargıları durdurarak, hedef kitlelerine kendini daha iyi anlatmıştır (Göksu, 2021).

Televizyon birçok evde bulunması nedeniyle dünyada en etkili medya araçlarından birisi olarak görülmektedir. İnsanların olay ve gelişmeleri yakından ve hızlıca öğrenmelerinde televizyonun doğrudan etkileri bulunmaktadır. Örneğin, Irak’ın Kuveyt’i işgali ve devamında gelişen olaylar, ABD, İngiltere ve beraberindeki ülkelerin de bulunduğu Körfez Savaşı’nda Cable News Network’ın (CNN) canlı yayınlar yapmıştır. Savaş bölgesinden gösterilen ABD ve İngiltere’nin sürekli başarı görüntüleri CNN’in Körfez Savaşı’yla ilgili kamuoyunu yönlendirilmesini, halkın belirli seviyede bilgilendirilmesini sağlamıştır (Övür, 2016). CNN’in yaptığı çalışma devlet tarafından desteklenen kamu yayıncılığı anlayışıdır. British Broadcasting Corporation (BBC) ile İngiltere’de başlayan bu anlayışın temelinde hedef kitleye devletin aldığı kararlara uygun olarak yayınlar yapılması ve vatandaşların bilgilendirilmesi bulunmaktadır. Neredeyse her devletin desteklediği, ticari kaygıları olmayan, halkı ve uluslararası kamuoyunu bilgilendiren kamu yayıncılığı hizmeti veren televizyonlar bulunmaktadır (Kurulay, 2020). TRT’de Türkiye’de benzer bir kamu yayıncılığı anlayışla hareket etmektedir.

Kamu Diplomasisinde medya araçları dünyanın farklı coğrafyalarına aynı anda, hızlı ve kolayca ulaşılmasını sağlamaktadır. Devletler için medya ve internet-sosyal medya platformları toplumlar arası iletişimi sağlarken, devletlerin kendilerini doğru ve istedikleri mesajları ulaştırabilmesinde önemli bir köprü pozisyonundadır. İnternet-sosyal medya platformları, haber ajansları, televizyon gibi araçlar Kamu Diplomasisinin etkili aktörleri durumundadır (Ünver, 2017). Medya araçları ülkeler arası sınırları kaldırarak uluslararası arenada hedef kitledeki toplumlara fikir ve projelerin doğrudan ulaştırılmasına aracılık etmektedir (Eyüpoğlu, 2018).

İnternet ve sosyal medya platformlarının Kamu Diplomasisindeki önemi hızla artarken, etkileşim ve iletişimin devamlılığı için bu alanda yapılan çalışmalara özel ilgi ve önem gösterilmelidir. Kamu Diplomasisinde medya bağlamında internet platformları kullanılırken, hedef kitlenin ilgisini çeken, takip etme isteği uyandıran, benimsemelerini sağlayan fotoğraf, video, grafikler gibi hedef kitle için kayda değer içerikler oluşturulmalıdır. İnternet ve sosyal medya platformlarının etkileşimdeki hızı kadar, mesajların yanlış yorumlanması, deformasyona açık olması ve kısa sürede ön yargılı olumsuz bilginin yayılma durumu da bulunmaktadır. Oluşabilecek bu ters etkiye karşı hızlı reaksiyon gösterilmesi, resmi ve devlet destekli internet platformlarının kaynak olarak gösterilmesi, ters etkiyi fazla zarara yol açmadan kontrol altına

alınması gerekmektedir (Yıldırım G. , 2019). Son yıllarda devletler faaliyetlerini ve hedef kitlelere yönelik mesajlarını anlatmak, ulaştırmak için internet ve sosyal medya platformlarından olan YouTube, Facebook, Instagram, Twitter, Google gibi çeşitli mecraları kullanmaktadırlar. Platformlardaki takipçiler bilgi paylaşımlar, diğer takipçiler, paylaşımları beğenenler veya yorum yapanlarla etkileşime geçebilmektedir. Dolayısıyla bu platformlardan bilgi ve mesajların yayılmasının yanı sıra, geri dönüşüm ve paylaşımların etkisi de kısa sürede görülmektedir (Taş & Ekşi, 2020).

Sosyal medya platformlarıyla ilgili yayınlanan bir raporda 2020 yılında yaklaşık 3,5 milyar Facebook, 1 milyar Instagram, 340 milyon Twitter kullanıcısı ve video platformu olan YouTube’da ise 2 milyar aktif üye bulunduğu belirtilmiştir. Raporda en çok kullanıcısı bulunan Facebook ile ilgili olarak Türkiye’nin 37 milyon sabit aktif üye ile Facebook’u kullanan ilk 10 ülke arasında olduğu ifade edilmiştir (Hürriyet, 2020). Türkiye’nin dış politika ve Kamu Diplomasisi faaliyetleri kapsamında, internet ve sosyal medya platformlarından yapacağı tüm paylaşımlarda doğru bilgiyle birlikte devlet politikalarına uygun materyallerin (fotoğraf, video, metin) paylaşımı sağlanmalıdır. Türkiye tarafından verilen bilgi ve mesajlarda, yabancı kamuoyunun kullandığı Arapça, İngilizce, Rusça gibi hedef kitleye yönelik dillerde doğru, gerçek, anlaşılabilir içerikler hazırlanmalıdır (Göksu & Aslan, 2020).

ABD’de ortaya çıkan Kamu Diplomasisi kavramına nispeten uygulamanın Türkiye’de daha eski olduğu görülmektedir. Osmanlı Devleti’nde kurulan Matbuat Müdürlüğü, sonraki yıllarda Matbuat ve İstihbarat Müdüriyeti olarak düzenlenen kurum, Türkiye’nin yabancı ülke ve toplumlara kendini doğru anlatması için çalışmalar yapmıştır. Kamuoyunun yakından takibi ve gündemin belirlenmesi için de faaliyetler yürüten Müdüriyet, 1984 yılı itibariyle Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü (BYEGM) adını almıştır (Kocabıyık, 2019). 2010 yılında ise Türkiye’de Kamu Diplomasisi adına tüm çalışmaların koordinasyonu sağlanması amacıyla Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğü (KDK) kurulmuştur. KDK; kamuoyu ve gündemin yönetilmesi, Türkiye’nin yabancı toplumlarla iletişimi, bilgi akışının doğru içeriklerden oluşması ve uluslararası arena da başarı sağlanması hedefleriyle hareket etmiştir (Kılıçaslan, 2020). Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmesiyle birlikte BYEGM ile KDK, görev ve yetkilerini İletişim Başkanlığına bırakmıştır. KDK’nın görev ve yetkilerinin devretmesiyle Kamu Diplomasisi faaliyetlerini yürütmede ana unsur olan İletişim Başkanlığı, kamu yayıncılığı sağlayan kuruluşlar ve basın kurumlarını da bünyesine almıştır. İletişim Başkanlığı’nın internet sitesinde Türkiye Radyo Televizyonu (TRT), Anadolu Ajansı (AA) ve Basın İlan Kurumu’na (BİK) kurumun ilişkili ve bağlantılı kuruluşları olarak belirtilmektedir (İletişim Başkanlığı, 2021).

Cumhurbaşkanlığı bünyesinde 2018 yılında kurulan İletişim Başkanlığı, “Türkiye markasını güçlendirmek” amacıyla devletin tüm birimleriyle

koordinasyon ve uyum içerisinde çalışılması prensibini benimsemektedir. Ülke içinde takip edilen gündem bilgilerinin yanı sıra uluslararası kamuoyunda Türkiye'nin kendini daha doğru anlatması, ön yargıları ve olumsuzlukları engellemeye yönelik çalışmaları bulunmaktadır. Türkiye'nin başarılı politika, düşünce ve fikir üretmesine katkı veren İletişim Başkanlığı, yerel, ulusal ve uluslararası medya birimleriyle çeşitli faaliyetler yürütmektedir (İletişim Başkanlığı, 2020). İletişim Başkanlığı kurulmasıyla birlikte, tüm resmî kurumların ortak dil ve söylemler içinde olmasını, buna uygun iletişim bakış açısına uygulamalarını benimsemektedir. Türkiye'nin Kamu Diplomasisinde etkinliğini olumlu yönde arttıran İletişim Başkanlığı, Yumuşak Gücün basın ve medya aracılığıyla anlatılması, insanlara ulaştırılması, kamuoyu ve gündemin doğru yönetilmesini sağlayan önemli bir kuruluştur (Kılıçaslan, 2020)

3. Türkiye'de Kamu Diplomasisi ve Medya: TRT ve TRT'nin Uluslararası Kanalları

Kamu Diplomasisi siyasi veya ekonomik ilişkilerin yanı sıra dil ve din öğretme çalışmaları, tanıtım, bilim, kültür, eğitim gibi alanları da kapsamaktadır (Özkan, 2014). Joseph Nye tarafından "Yumuşak Güç" olarak belirtilen kavram, askeri ya da ekonomik zorlamalarla elde edilecek başarıların yerine sivil toplum ve uluslararası kuruluşlar, medya araçları gibi çeşitli unsurlarla kazanımlardır, bunların da daha kalıcı olmasıdır. Yumuşak Güç, devletin kendi menfaatleri için, hedef kitleye yönelik genellikle devlet dışı aktörlerle birlikte yürüttüğü çalışmaların bütünüdür (Nye, 2017).

Türkiye Asya'dan Afrika'ya, Ortadoğu'dan Balkan ülkelerine olmak üzere farklı coğrafyalardaki toplumlara ulaşarak kendini anlatma, benimsenme, cazibeli hale gelme amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir. Dolayısıyla hedef kitlelerine ulaşmak için, din, dil, kültür, turizm, sanat, tarih gibi araçları kullanmaktadır. Sert güç kullanmadan Kamu Diplomasisinde temelinde bulunan ikna etme prensibiyle hareket eden Türkiye, Türk ve Türk dostu devletlerle ilişkileri, bazı coğrafyalarda ise Osmanlı Devletinden kalan bağlarını kullanarak yapılan çalışmalarda avantaj sağlamaktadır (Aydemir, 2020). Örneğin Türkiye'nin Afrika'da kurduğu ilişkiler Kamu Diplomasisi zemininde ilerlerken, kıtada demiryolu ören ülkelerden birisinin Türkiye olması, bina, liman, karayolu gibi inşaatları da Türk firmaları üstlenmektedir. Türkiye'nin kıtada yaptığı diplomasi çalışması Türk iş insanlarına yeni ekonomi sahaları imkânı vermektedir (Kalaycıoğlu, 2020).

Türkiye, Türk Devletleri ve Müslüman ülkelerle kurduğu ilişkiler başta olmak üzere Kamu Diplomasisi uygulamalarında birçok ülkeyle önemli mesafeler kat etmiştir. Devletlerle kurulan ekonomik ilişkilerin dışında Türkiye, tarih, tanıtım, bilim, kültür, turizm, eğitim gibi alanlarda yeni köprüler kurmuştur. Türkiye, AK Parti hükümetleri döneminde kendi bölgesi ile başlayarak uluslararası düzeyle ilişkileri güçlendirme ve yeni

ilişkiler kurulması üzerine çeşitli çalışmalar yapmıştır (Başar, 2011). Selçuklu ve Osmanlı Devletlerinin mirasına sahip olan Türkiye, tarihi anlayışıyla lider ve bölgesel güç olma anlayışını benimsemektedir. Son yıllarda Kamu Diplomasisini de etkin kullanmak isteyen Türkiye, bölgesel güç olarak kalıcı olmaya çalışmaktadır. İnandırıcı bir dil ve doğru anlatım ile kamuoyu oluşturmaya çalışan Türkiye, bölgesinde sivil toplum kuruluşları, medya ve iletişim araçları gibi aktörleri de kullanmaktadır (Kalın, 2011). Türkiye Yumuşak Güç faaliyetleriyle hedef kitesine mesajlarını benimsetmeye, gönüllü ve kendi rızalarıyla kabul ettirmeyi amaçlamaktadır. Türkiye'nin uluslararası arenada yabancı toplumlara kendi hikayesini yeniden anlatma ve Türkiye ile ilgili ön yargıları kırma çabası için hareket etmektedir (Yazar, 2020). Türkiye Kamu Diplomasisi çalışmalarında daha hassas ve dikkatli bir yol izlemektedir. Farklı coğrafyalardaki toplumların talep ve ihtiyaçlarına yönelik su ve gıda desteği, sağlık, ilaç, tıbbi malzeme imkânı, hastane, okul, cami gibi bina yapımları, Türkiye'nin olumlu imajını doğrudan katkı vermiştir. Yabancı öğrencilerin Türkiye'de eğitim alması, burslar ve mesleki kurslarla, farklı toplumlardan insanlara ev sahipliği yapılmıştır. Türkiye'nin bu ve bunlara benzer yaptığı çalışmalar, uluslararası kamuoyunda kendini daha rahat anlatmasına, prestij kazanmasına da fırsat vermiştir (Gündoğdu, 2019).

Türkiye Kamu Diplomasisi uygulamalarında eğitim, kültür, ekonomi, turizm gibi alanlarda yeni ilişkiler kurmayı hedeflerken, son dönemde ise "Yeni Türkiye'nin hikayesi" söylemleriyle kendini yabancı topluma yeniden anlatma çabasına girmiştir. Türkiye'nin Kamu Diplomasisi faaliyetleriyle ticaret, ekonomi, kültür, sanat, eğitim gibi alanlarda anlaşmalar imzalanmıştır. Hedef bölgelerde faaliyetlerin hızlanması ve daha kalıcı adımlar için ise TİKA, Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı, Yunus Emre Enstitüsü, Kızılay, Diyanet İşleri Başkanlığı gibi kuruluşlar daha aktif, koordineli hale getirilerek, sahadan pozitif geri dönüşler alınması sağlanmıştır (Ekşi, 2020).

4. Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT)

1923 yılında Birleşik Krallıkta icat edilen televizyon, 1926 da siyah beyaz olarak ilk yayını vermesi, 1950'li yıllarda ABD'de ilk renkli televizyonun da satışa sunulmasıyla kısa sürede ciddi nüfusa ulaşmıştır (Yalın & Ak, 2019). Türkiye'de ise televizyon yayınları 1950'lerde siyah beyaz olarak başlamıştır. Çeşitli çalışma ve gelişmelerin ardından 1970'li yıllar itibarıyla televizyon yayınları Türkiye'de işlev kazanmıştır. 1980'den sonra renkli yayınlara geçen TRT, ilerleyen dönemde bünyesinde yeni kanallarda açmıştır (TRT, 2021).

TRT'de 1973 yılına kadar hafta da 5 gün yapılan yayınlara, bu yıldan itibaren cumartesi pazar günleri gündüz programları da eklenmiştir. 1975 yılında gerçekleştirilen Türkiye nüfus sayımı seçim sonuçlarının kesintisiz yayınlanması ise ilk seçim yayınıdır. Bu yıllardan sonra ilk kez televizyon dizileri çekimleri yapılarak TRT'de yayınlanmıştır. 1980'dan

itibaren TRT'de renkli yayınlar başlamıştır. 1990'da ise kanal sayıları artarken TRT'de canlı ve naklen yayınlar ile çeşitli alanlarda programlar yapılmaya devam etmektedir (Günebakanlı, 2010). TRT bünyesinde açtığı yeni televizyon kanallarıyla, özel kanallara rağmen önemli bir aktör durumundadır. TRT, 5 binden fazla televizyon ve radyo vericisiyle her geçen gün daha fazla insana ulaşmaktadır. TRT kanallarının hepsi için internet ve sosyal medya platformlarındaki açılan hesaplarla televizyon dışından da insanlarla iletişim kurmaktadır (Ökten, 2019). TRT'nin kurumsal internet sitesinin dışında akıllı cihazlara uygun olarak hazırlanan uygulama ve uygulamaları da bulunmaktadır. İnternet ve sosyal medya platformlarında oluşturulan hesaplar TRT'nin her yaş ve kesimden ulaşılmasını sağlamaktadır. Bu hesaplardan TRT'nin yayın akışları, fragmanlar, programlardan bölümlerin paylaşılmasının yanı sıra, mesaj formları ile de erişe bilirlik artmaktadır (Yağbasan, 2019).

Ulusal ve uluslararası olmak üzere TRT; TRT 1, TRT-Avaz, TRT World, TRT Haber, TRT Spor, TRT-Çocuk, TRT-Belgesel, TRT-Müzik, TRT-Arabi, TRT-Türk, TRT-Kurdî, TRT Okul, TRT 2, TRT 3, TRT TBMM Tv televizyon kanalları ile hizmet vermektedir (TRT, 2021).

4. TRT'nin Uluslararası Kanalları

4.1. TRT Avaz

TRT AVAZ, TRT'nin özellikle Türk Devletleri ile Orta Asya, Kafkasya ve Balkan coğrafyalarındaki Türkçe konuşan topluluklara yönelik hazırladığı kanalıdır. 2009 yılında kurulan kanal, Türkiye ile dünyanın farklı coğrafyalarında yaşayan Türkler arasında iletişim ve bilgilendirme için köprü görevi üstlenmektedir. TRT Avaz'da hedef kitlesinde bulunan coğrafyaya yönelik, programlar, belgesel, müzik, kültürel ve tarihsel içerikler ve özel yayınlar yer almaktadır (TRT, 2021). TRT Avaz, Türk devletleri ve Türkçe konuşan toplulukları da içine almak üzere Türkiye'nin yaklaşık 300 milyona yakın insana ulaşabilmesini sağlayan, iletişim kurmasını sağlayan bağlantı noktasıdır (Aydemir, 2016).

TRT'nin 1990 yılında yurt dışında yaşayan Türkler için hazırlanan TRT-INT kanalı hazırlanan özel programlar, kültür ve eğlence yayınlarıyla farklı ülkelerde yaşayan Türkçe konuşanların beğenisine kazanmıştır. Kanal kurulmasının ardından kısa süre içinde Türk devletleri, Orta Asya ve Kafkasya coğrafyasına yönelik yayınlara ağırlık vermiştir ve ismi de TRT Avrasya olarak yenilenmiştir. Yaklaşık 10 yılın ardından TRT Avrasya yayınlarına TRT Türk olarak devam etmiştir. 2009 yılında ise özellikle Türk Devletleri ve Türkçe konuşan topluluklar için özel bir platform oluşturulması amacıyla TRT Avaz kanalı kurulmuştur. TRT Türk'ün yayın ağı, frekansı ve alt yapısı TRT Avaz'a devredilmiştir (Tongut & Yavuz, 2014). Türk Devletlerini ve Türkçe konuşan toplulukları Türkiye ile aynı paydada buluşturan TRT Avaz, özellikle Orta Asya'da yaptığı yayınlar ve özel içeriklerle kısa sürede hedef kitlesinin beğenisini kazanmıştır. Türk gelenek ve kültürü ile Türk tarihini anlatan programlarıyla öne çıkan TRT Avaz, hitap ettiği Azerbaycan, Kazakistan,

Özbekistan, Kırgızistan ve Türkmenistan ülkelerine yönelik özel yayınlarıyla izleyicilerini arttırmıştır (Rahimbeyli, 2015).

TRT Avaz'da hafta içi günlerde saat 16.30'da Kazakistan Haber, 16.35'de Kırgızca Haber, 16.40'da Özbekçe Haber, 16.45'de Türkmençe Haber, 16.50'da Azerbaycan Haber ve 16.55'de Rusça Haber isimleriyle, bu ülkelerden haberler yayınlanmaktadır (TRTAVAZ, 2021). TRT Avaz özel ve canlı programlar haricinde belgesel ve diğer yayınların 30-45 dakika aralığında olduğu, dolayısıyla gün boyu yayın akışında çok sayıda farklı içeriğin izleyiciye sunulduğu görülmektedir.

TRT Avaz'da Türklerin Avrupa'ya göç etmesi ve göç yollarının anlatıldığı "Miras Coğrafyalar Ötüken" belgeseli, Anadolu'da Millî Mücadele dönemi yapılan "Üçüncü Kılıç" belgeseli, Türk halkının edebiyatı ve uluslararası Türk yazarların anlatıldığı "Köklerin İzinde" belgeselleri yayımlanmaktadır. Kanalda; ata sporları "Geleneksel Sporların İzinde", Türklerin yardımseverliği ve zorlu coğrafyalardaki yaşam öyküleri "Vatanım Türkiye", Orta Asya'daki şehirlerin tarihi ve kültürel özellikleri "İlber Ortaylı ile Kadim Şehirler", Türk dili konuşan ülkelerin yaşamlarının anlatıldığı "Modern İpek Yolu" belgeselleri, Hoca Ahmet Yesevi'nin öğretilerinin sunulduğu "Divan-ı Hikmet Söyleşileri" yayınlanmaktadır (TRT, 2021). TRT Avaz'da, yardımlaşma ve aynı sofrada bir araya gelme temasının işlendiği "Misafirim Var", Medeniyetler kuran Türklerin öyküsü "Türkler" belgeselinde anlatılmaktadır. Kanalda; geçmişten bugüne kültürel ve geleneksel yaşantı "Eski Topraklar", Selçukluların yöresel yemek lezzetleri "Selçuklu Mutfağı", Türk coğrafyasının ortak yaşam öyküleri "Miras", Orta Asya'daki binlerce yıllık tabiatın hazinesi doğal araziler "Altay" programlarında anlatılmaktadır (TRT, 2021). Çeşitli şehirlerinde farklı iş sahalarında çalışan Türklerin anlatıldığı "Her Yer Türkiye", Türkiye'deki sığınmacıların yaşadıkları mağduriyet "Muhacir", hasret duyulan, özlenen uzak coğrafyaları geçmiş nesillerin anlatımıyla "Eski Topraklar" programları da TRT Avaz'da yer almaktadır. Kanalda Türk köy kültürü ve çiftçilerin yaşantıları "Orada Bir Köy Var", Anadolu müziği ve müzik aletleri "Çalgıların Dilinden" programlarına yer verilmektedir (TRTAVAZ, 2021). TRT Avaz kanalında, Türkiye Sağlık Bakanlığı çalışanlarının farklı coğrafyalarda hastalara şifa dağıtması "Sağlık Elçileri" programında anlatılmaktadır. Engelli ve bakıma muhtaç insanlarla birlikte yaşayan ailelerin mücadelesi "Şefkate Muhtaç", sağlıklı yaşam ve doğru beslenme ile ilgili uyarı ve bilgilendirmelerin sunulduğu "Reçetesiz Hayat" programında bahsedilmektedir. Anadolu'nun kendine has yaşam ve kültürel zenginliklerinin anlatıldığı "Anadolu'nun Gözleri", güncel gelişmeler, politika ve uluslararası gündemin değerlendirildiği "Avrasya Gündemi", ekonomi, ticaret, iş dünyasındaki gelişmelerin konuşulduğu "Vizyon Türkiye" programı da TRT Avaz'ın yayın içeriğinde bulunmaktadır (TRT AVAZ, 2021).

Türkiye ile Türk Devletleri ve Türkçe konuşan toplumların iletişimine katkı veren TRT Avaz için sosyal medya platformları önemli bir

konumdadır. TRT Avaz'ın resmi internet sitesinde (www.trtavaz.com.tr) "Canlı İzle" ve kanalın sosyal medya hesaplarına ulaşım için linkler yer almaktadır. TRT Avaz'ın beğeni, takipçi, abone sayıları Facebook, Twitter, Instagram, Pinterest ve Youtube hesaplarında 10 Mayıs 2021 itibarıyla şöyledir:

Facebook (@trtavaz) 919.723 beğeni, 896.744 takipçi

Twitter (@trtavaz) 79.861 takipçi

Instagram (@trtavaz) 71.843 takipçi

Pinterest (TRT AVAZ) 3.874 takipçi

Youtube (TRT AVAZ) 576 bin abone

4.2. TRT Arabi

TRT Arabi kanalı 2010 yılında kurulmuştur. TRT - ET-TÜRKİYYE ismiyle yayın hayatına başlayan kanal, 2015 yılında TRT Arabi ismiyle devam etmiştir. Gelişimini hızla sürdüren kanal 2019 yılı başında kendini yenileyerek, hedef kitesini de genişletmiştir. Yayın politikasını da düzenleyen kanal, Arapça haber almak, öğrenmek isteyen herkese ulaşma gayreti içine girmiştir. Başlangıç döneminde Orta Doğu ve Arap yarımadası hedefiyle hareket eden kanal, Umman, Bağdat, Beyrut, Moskova, Kahire, Londra, Washington gibi kentlere temsilcilikler açarak, gelişmeleri dünyaya daha hızlı ve yakından bildirmeyi amaç edinmiştir. Türkiye'nin bulunduğu bölgenin yanı sıra, Arap coğrafyasını da yansıtan önemli belgeseller, programlar ve röportajlarda kanalda yayınlanmaya başlamıştır (TRT, 2021). Kanal, 400 milyona yakın Arap coğrafyasına ulaşmayı hedeflemektedir. 24 saat Arapça yayın yapan kanal, haber, belgesel, çocuk-kadın-aile programları, eğlence ve müzik yayınlarına günlük yayın akışına yer vermektedir. 2019 yılı itibarıyla ise Arapça haber, belgesel, kültür programlarına yayın akışında yoğunluk göstermektedir. Türkiye'nin ilişkilerine katkı sağlayarak, Arap coğrafyasıyla aynı ekran, dil ve hissiyatı paylaşmak amacıyla, her yaşta insana ulaşması, 20'den fazla Arap ülkesi olmak üzere Arapça konuşan ülkelere ve toplumlara bilgi ve mesaj ulaştırılması hedefiyle kanal faaliyetini sürdürmektedir (TRT, 2021).

TRT Arabi'nin kurulduğu günden bu yana Türkiye merkezli olmasıyla birlikte, kamu yayıncılığı anlayışıyla bağdaşan bir politika izlemektedir. Türkiye'nin, Arap coğrafyasını başta olmak üzere küresel gündem ve önemli konuları yayına taşıyan kanal, aynı zamanda birçok uluslararası konuda Türkiye'nin fikir ve önerilerini Arapça olarak vermektedir. Kamu Diplomasisinde medyanın etki gücünün farkında olan Türkiye, 400 milyona yakın insanın yaşadığı coğrafyaya, yakın Arap komşu ülkelere kanal ile ulaşmaktadır. Türkiye, Arap ülkelerinde yaşanan gelişmelerde ve kendisini de etkileyen bölgesel atmosferde etkinliğini arttırırken, bu süreçte TRT Arabi kanalının önemli katkıları bulunmaktadır. Türkiye dış politikada, Avrupa, Asya veya Afrika bölgelerinin haricinde kendisine tarihsel süreçten ilişkisi bulunan Arap dünyasıyla bağlarını iyileştirme

hedefindedir. Bu coğrafyaya ulaşırken, düşüncelerini doğrudan anlatması, vermek istenen mesajın zarar görmeden ulaştırılması gerekmektedir. Türkiye'nin sadece yakın Arap ülkeleriyle değil, Arapça konuşan tüm toplumlarla bağlar kurarak, ilişkilerini sürdürmesi, ekonomik, eğitim, siyasi, kültürel hem de turizm açısından büyük önem taşımaktadır (TRT, 2021).

2019 yılı itibariyle, hedef kitlesini genişleterek uluslararası haber kanalı düzeyine geçen TRT Arabi, dünyanın farklı bölgelerinde Arapça konuşan insanlara daha faydalı ve önemli içerikler üretmeyi hedeflemektedir. Türkiye'nin İngilizce dışında dünyaya sesini duyurduğu önemli bir kanal haline gelen TRT Arabi, bölge gündemini an ve an aktaran kuruluş durumundadır. TRT Arabi, terör olaylarından yasa dışı faaliyetlere, komşu ülkelerin yaşadığı sorunlardan göç ve sığınmacı krizlerine, sağlık ve ekonomik gelişmelere kadar bölgeyi ilgilendiren konuları yayın akışına taşımaktadır. TRT Arabi, özellikle yakın dönemde Arap coğrafyasında yaşanan iç savaşlar, insani ve yaşamsal konulara da değinerek, devlet yetkililerinin ve uluslararası diğer medya kuruluşlarının sorunlara duyarsız kalınmasının önüne geçmektedir. Haber yayınlarına ağırlık verilmesiyle birlikte, kanalda çeşitli programlar bulunmaktadır, öne çıkanlardan bazıları şunlardır: "Wa Lana /WAQFA" programında haberlerde geçen bazı konuları, tartışan, analiz eden, bültenler haricinde değerlendirerek yorumlayan bir programdır. "Al Majal" gündeme ait konuların, konuklarla birlikte irdelendiği, siyasi ve politik başlıkların ağırlıklı olduğu programdır. "Ala Maued", özel röportajlar şeklinde olan, devlet yetkilileri, bakanlar, başkanlar, elçiler, alanında uzman ve düşünürlerle yapılan yayınlardır. "Hadith Al Media", gündemdeki bazı haber konularının diğer uluslararası medya kuruluşlarında nasıl yayınlandığı ve bölge halkından gelen görüşlere yer verilen programdır. "Mozaik", kültür sanat, resim, müzik gibi alanlardaki etkinlikler, alanında önde gelen uzmanlarla yapılan röportajlar izleyicilerle buluşturulmaktadır (TRT, 2021).

Afrika'nın kuzeyi ve Orta Doğu başta olmak üzere farklı coğrafyalarda yaşayan Araplarla Türkiye'nin iletişimine destek olan TRT Arabi, Türkiye'nin kendisini doğru anlatmasına, güncel konularda mesajların iletilmesine imkân tanımaktadır. TRT Arabi, hedef kitlesine etkileyici ve kalıcı ulaşırken sadece televizyon yayınlarıyla değil, dijital imkanlardan da faydalanmaktadır. TRT Arabi kurumsal internet sitesinde (<https://www.trtarabi.com>) üzerinden, kanalın yayın akışı, programları, daha önce yayınlanan programlardan kesitlere, açıklama ve bilgilendirmelere ulaşılmaktadır. TRT Arabi'nin sosyal medya beğeni, takipçi ve abone sayıları Facebook, Twitter, Instagram ve Youtube hesaplarında 10 Mayıs 2021 itibariyle şöyledir:

Facebook (@TRTArabi) 1.877.033 beğeni, 2.891.945 takipçi

Twitter (@TRTArabi) 1.121.255 takipçi

Instagram (@trtarabi) 1.049.893 takipçi

4.3. TRT Kürdi

TRT Kürdi, TRT 6 olarak 2008 yılının sonlarında test yayınına başlamıştır. 2009 yılı itibariyle ise kurumsal yayın akışı ve programlarıyla Kürtçe dilinde programlara başlayan kanal, açıldığı ilk dönem de Kürtçe konser, müzik ve eğlence programları da sunmuştur. Kanal 2015 yılında girdiği yeni yayın dönemiyle birlikte, adını TRT Kürdi olarak kullanmaya başlamıştır. Kanal uydu üzerinden yayın yaparken sadece Türkiye’de ve ya Türkiye’nin Güneyi, Doğusu ve Güneydoğu bölgesinde yaşayan halka yönelik değildir. TRT Kürdi; Türkiye’nin dışında Irak, İran, Suriye, Orta Doğu, Avrupa veya Arap ülkelerinde yaşayan, Kürtçe bilen insanlara ulaşmasıyla geniş bir hedef kitleye sahiptir. TRT Kürdi, Türkiye ve bölgesinin kültürel mirasını, zenginliklerini, değerlerini, aile ve geçmişten gelen bağlarını koruyarak, bu coğrafyada yaşayan insanların bir bütünlük içinde olmaları gerektiğini anlatılmaktadır. Kürtçe yayınlarıyla, bu alanda önder duruma gelen kanal, toplumun kökleri bir olan ortak değerlerini içeren, bölge halkının kullandığı dili yayına taşımıştır. Tamamen Kürtçe olmak üzere, haber programlarıyla birlikte, insan, yaşam, spor, müzik, kültür, sanat, ekonomi, politika gibi alanlarda çeşitli programları yayın akışına almaktadır (Kürdi, 2021). TRT Kürdi Koordinatörü Mustafa Ekici, 2009 yılında buyana kanalın 24 saat Kürtçe yayınlar yaptığını, spor, müzik, siyaset, dini, kültür, kadın programları gibi çeşitli programlar yapmasının yanında, Kürtçe dilinde yayın yapan bir kanalın varlığıyla, Kürtçe’nin politikleşmesini engellediğini de söylemiştir (Hürriyet, 2021).

Gelişmiş teknik imkanlarıyla, bölgedeki farklı şehirlerden yapılan canlı bağlantılar, sürekli güncel haber akışı, farklı kentlerdeki muhabirlerinin yaşanan gelişmeleri hızlıca aktarması da TRT Kürdi’nin uluslararası medya kuruluşları arasında yerini alabileceğini göstermektedir. Bölgede yaşayan kanaat önderleri, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, din adamlarının katıldığı programlar, bölge kentlerinin vali, kaymakam ve idarecilerinin de yürütülen çalışmalar hakkında sahadan bilgi vermesi, kanalın işlevini arttırmıştır. TRT Kürdi; Türkiye’nin Suriye ile sınır bölgesine yönelik Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı, Barış Pınarı gibi yaptığı harekatlarda bölge halkında devletine olan duyarlılığını sağlayıcı, yaşanan sorunların çözümüne yönelik yayınlar yapmıştır (TRT, 2021).

Kürtçe dilinde önemli bir eksik olan Kürtçe anlatılan spor programları, bölgedeki şehir takımlarının bölgesel ve farklı liglerdeki maçlarının yayınlanması kanalın önemli bir ivme kazanmasını sağlamıştır. Kanalda bölge halkına hitap eden çeşitli yayınlar hazırlanmaktadır, öne çıkanlardan ise şöyledir: Kürtçe dilinde türkü, şarkı ve eserlerin seslendirildiği “Sıra Gecesi / Sazbend”, bölgede yaşayan halkın geçmişten gelen sazlı sözlü geleneklerini yansıtan, yaşanmış olaylar ve aşkların anlatıldığı “Ozan / Dengbej”, geleneksel kültürün en önemli taşıyıcıları

olarak görülen, köylerin gezilerek anlatıldığı “Yöresel Oyunlar / Heftok”, Kürtçe edebiyat ve tasavvuf eserlerinin seslendirildiği “Zümrüdü Anka”, farklı günlerde halk müziği sanatçılarının türkü programları da bulunmaktadır. Hafta içi her sabah yaşam, sağlık, yemek ve el sanatları üzerine bilgilendirici sabah kuşağı programı “Günaydın / Rojbaş”, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde il, ilçe gezilerek yaşayan vatandaşların ekonomik ve kültürel yaşantılarının anlatıldığı “Gezelim Görelim / Bıgeyr Bivin” programları da yayınlanmaktadır. Halkın evlerinde tükettikleri yemeklerin, tarladan mutfağa kadar gelen sürecini, özveriyle, kültürel zenginlikleriyle hazırlanması “Şark Sofrası / Sıfra Male”, kadının günlük yaşantısını, hayatın içindeki çalışmalarını, evde, çarşıda, fabrikadaki emeğinin gösterildiği, bölgedeki farklı illerin gezilerek anlatıldığı “Yasemin Çiçeği / Sosın” programları yayın akışında yerini almaktadır. Ayrıca kanalda, geçmiş ve yakın dönem önemli şahsiyetlerine ait belgesellerde yayınlanmaktadır (TRT, 2021).

Farklı kentlerdeki Kürtçe konuşan insanlara ulaşan TRT Kürdi, yayınlarında devletin bu bölgelere yönelik yaptığı yatırımları, verdiği hizmetleri, kalkınma ve kalkındırma amacıyla sağlanan imkanları anlatmakta, bölgedeki yoksulluk, eğitim, ekonomik ve terör sorunlarıyla ilgili de halkı bilgilendirmektedir. Terörle mücadele de bilinçlendirme, gençlerin ailelerine dönmesi ve halkın maddi manevi kayıplarını azaltılması amacıyla bir dizi özel yayınlar yapmaktadır. Bu alanda yapılan özel ve nitelikli yayınların başında çocukları kandırılarak dağa kaçırılan anne ve babaların Diyarbakır’da bir siyasi parti önünde yaptıkları oturma eylemini, gündeme taşınması ile başlamıştır. Bu durumu gören başka annelerinde onlara destek vererek katılması, çocuklarının gelmesini bekleyen aile sayısını kısa sürede 70’i geçmesine neden olmuştur (AA, 2019). Özellikle annelerin yaptığı bu eylemi stüdyo yayınlarıyla, haber programlarıyla gündeme taşıyan TRT Kürdi, sadece ulusal değil, uluslararası kamuoyu oluşturmuştur. Bu durum, kanalın alanında daha fazla tanınması ve kısa zamanda çok fazla insana ulaşmasının en önemli tezahürü olarak görülmektedir. Yapılan yayınlar ile terör örgütü PKK tarafından kaçırılan vatandaşlara Kürtçe olarak, ailelerin ve devletin TRT Kürdi aracılığıyla kendini anlatmasına, onların dilinde iletişim kurabilmesine olanak vermiştir (AA, 2020). 2015 yılında PKK tarafından 14 yaşındayken Diyarbakır’da kaçırılan genç kız, Diyarbakır’da siyasi parti il başkanlığı önünde oturma eylemi yapan annesini TRT Kürdi kanalında görmesi üzerine güvenlik güçlerine teslim olmuştur. TRT Kürdi kanalında genç kızın annesinin anlattıkları, yaşananlar, kendi dilindeki duyguları, sitemleri, genç kızı etkilemiştir. Kanalın insana dokunan programları ve ailelerin evlatlarına kavuşmasına yönelik özel yayınları sayesinde, genç kız ailesine kavuşmuştur (AA, 2021).

TRT Kürdi, hedef kitesine etkileyici ve kalıcı ulaşırken sadece televizyon yayınlarıyla değil, dijital imkanlardan da faydalanmaktadır. TRT Kürdi kurumsal internet sitesinde (<https://trtkurdi.com.tr>) üzerinden, kanalın yayın akışı, programları, daha önce yayınlanan programlardan kesitlere,

açıklama ve bilgilendirmelere ulaşılmaktadır. TRT Kürdi'nin sosyal medya beğeni, takipçi ve abone sayıları Facebook, Twitter, Instagram ve Youtube hesaplarında 10 Mayıs 2021 itibariyle şöyledir:

Facebook (@TRTKurdiTV) 110.762 beğeni, 139.816 takipçi

Twitter (@TRTKurdiTV) 14.941 takipçi

Instagram (@trtkurditv) 15.033 takipçi

Youtube (TRT Kurdi) 132 bin abone

4.4. TRT World

TRT World'ün 2015 yılında kurulmasıyla Türkiye'nin uluslararası arena da İngilizce sesi olmuştur. Kültür, ekonomi, sanat, spor, kısa belgesel branşlarında da yayınları olmasına rağmen ağırlıklı haberlere yer veren kanal, küresel düzeyde haber yayını yapan diğer yabancı kuruluşların zorlu rakipleri arasına girmiştir. Uluslararası habercilik alanında kendisini hızla geliştiren TRT World, 200'e yakın ülkede, televizyon ve internet platformlarında İngilizce yayın diliyle 1 milyardan fazla insana ulaşabilmektedir. Sıcak gündeme tarafsız bakış açısıyla haberlerini yayınlayan TRT World'ün, dünyanın farklı noktalarında yayın merkezleri bulunmakta ve gün boyunca canlı yayınlarla gündemi analiz etmektedir (TRT, 2021).

Günlük yayınlanan haber, tartışma, değerlendirme ve analiz programlarının dışında, belgesellere de yayın akışında yer verilmektedir. TRT World'de tamamı İngilizce olmak üzere programlar yayın akışında yerini almıştır. Öne çıkanlardan bazıları ise şöyledir: "Money Talks" programında dünyayı ilgilendiren ekonomik ve piyasalardan gelişmeler, sektörlerden haberler, güncel gelişmelerin değerlendirmeleri yer almaktadır. "News" gündeme yansıyan haberlere yer verilmektedir. "The Newsmakers" de insan hikayeleri ve bazı olayların detaylı incelenmesi ve tartışılması yapılmaktadır. "Nexus", haberlere farklı bakış açılarıyla, veriler, dijital ortamlardan alınan değerlerinde katkısıyla yayında incelenmektedir. "Roundtable", Londra'dan yapılan yayınlarda güncel ve gündemden konularda farklı kesimlerden insanlar bir araya gelerek değerlendirilirken, "One on one" programında dünya gündemindeki önemli aktörlerle yapılan özel röportajlar yer almaktadır. "Bigger Than Five" dünyayı şekillendiren küresel konular ve aktörleri analiz edilmektedir (TRT, 2021).

Belgesel formatında ise, "The Network" 2016'da gerçekleşen 15 Temmuz darbe girişimi, öncesi, örgütün gizli ilişkileri ve olayın tanıklarının anlatımları, "Black Orchard" Azerbaycan ve Ermanistan arasında yaşanan Dağlık Karabağ ve Hocalı katliamları, "You See Monsters" İslam'ın kötü şekilde gösterilmesine karşı yeni nesil Müslüman sanatçıların yaptıkları çalışmalar, "Storyteller" sıradan insanların olağanın dışındaki hayat hikayeleri, "In The Shadow Of War" savaşın etkilediği yerlerde toplumdaki insanların umutları, beklentileri, "Stranger In Paradise" Avrupa'ya yeni gelen sığınmacıların yaşantısı, mücadeleleri, "Surgery

Ship” gönüllü doktor ve hemşirelerin dünyanın farklı bölgelerinde fakir ülkelere giderek yaptıkları çalışmalar, “A Revolution In Four Seasons” siyasi olarak farklı görüşteki iki kadının Arap Baharı döneminde yaşamlarını, “Off The Grid” dünyanın farklı yerlerinde yaşanan kargaşalarda insanların öyküsü ve yaşantısına yer verilmektedir. Kanalda bunların yanı sıra yeni içerik ve programlarda sık sık yer almaktadır (TRT, 2021).

TRT World’ün televizyon yayınlarının yanı sıra, kurumsal internet sitesi de İngilizce haber siteleri arasında takip edilen bir adres pozisyonundadır. Dünyanın farklı yerlerinden takip edilebilmesi nedeniyle de güncel konuların yanı sıra, Amerika, Asya, Avrupa, Orta Doğu, Afrika ve Türkiye olmak üzere bölgeler kısmı yer almaktadır. İçeriklere bölgesel olarak da ulaşılırken, perspektif, araştırma merkezi, dünya vatandaşı, meslekler gibi ayrı başlıklar altında da inceleme, değerlendirmelere yer verilmektedir. Dünya gündemindeki bazı konular için analizlerde yer almaktadır (World, 2021). TRT World’ün Türkiye’nin uluslararası sesi olma hedefiyle yaptığı çalışma ve programlar Türkiye’nin politikalarıyla uyum içerisinde sürmektedir. Türkiye’nin politika, düşünce ve mesajlarını dünyaya aktarılmasında çok daha etkili bir Kamu Diplomasisi aracı olarak TRT World bulunmaktadır. TRT World; Yumuşak Gücün artırılması, Türkiye’nin hikayesini doğru ve yeniden dünyaya anlatılması, yayın ve programlarının gündemi, kamuoyunu etkilemesi ile stratejik bir konumda olduğu görülmektedir (Baritci & Aydeniz, 2019).

Uluslararası haber yayıncıları yapan kanallara rakip olan TRT World, İngilizce dilindeki yayınlarıyla birlikte, dijital platformları daha aktif ve etkin kullanarak, herkesin kısa sürede ulaşmasını hedeflemektedir. Dünya nüfusunun yarısından fazlasının internet ve sosyal medya kullandığı varsayımından yola çıkarak TRT World’ün, Türkiye’nin dünyaya kendisini daha doğru anlatması, mesaj vermesinde de kilit görev üstlenmektedir. TRT World’ün kurumsal internet sitesi (<https://www.trtworld.com>) üzerinden, kanalın yayın akışı, programları, daha önce yayınlanan programlardan kesitlere, açıklama ve bilgilendirmelere ulaşılmaktadır. Ancak TRT World internet sitesi bunların ötesinde, uluslararası haber sitesi gibi hazırlanmış, televizyon kanalı dışında da dünyadaki birçok gelişmenin yakından takibi, analiz ve değerlendirmelere fırsat vermektedir. TRT World’ün sosyal medya beğeni, takipçi ve abone sayıları Facebook, Twitter, Instagram, Periscope ve Youtube hesaplarında 10 Mayıs 2021 itibariyle şöyledir:

Facebook (@trtworld) 2.568.128 beğeni, 3.112.566 takipçi

Twitter (@trtworld) 375.977 takipçi

Instagram (@trtworld) 561.321 takipçi

Periscope (@trtworld) 829.633 takipçi

Youtube (TRT World) 1 milyon 173 bin abone

TRT Avaz, TRT World, TRT Kürdi ve TRT Arabi kanallarının sosyal medya hesaplarında hedef kitleye yönelik paylaşım yaptıkları görülmektedir. TRT'nin uluslararası yayın yapan kanallarının özellikle Facebook, Instagram ve Twitter hesaplarında gün içerisinde belirli aralıklarla devam eden paylaşımları, izleyicileriyle etkileşimin de devam etmesini sağlamaktadır. Kanallarda yayınlanacak özel programların duyuruları ile bölgesel, dizi ya da spor programlarının fragmanları yayınlanmaktadır. Özellikle YouTube hesaplarından kanalda kısa süre önce yayınlanan programlardan kesitlerin, bazı programların ise tamamının yayınlanması, kanalın takipçilerine o yayını tekrar izleme fırsatı vermektedir.

Kanalların Facebook, Instagram ve Twitter hesaplarından güncel konular ile tarihi, turistik, kültürel alanlardan fotoğraflar paylaşılmaktadır. Yapılan bu paylaşımların beğenilmesi, paylaşımlara yorum yapılması, kanalın sosyal medya hesaplarının güncel olmasını, hedef kitlenin de ilgiyle takip edilmesini sağlamaktadır. TRT Avaz, TRT World, TRT Kürdi, TRT Arabi kanallarının sosyal medya platformlarındaki hesaplarından her gün en az 8-10 farklı haber, fotoğraf veya video paylaşımı yapılmaktadır. Öte yandan özellikle Facebook ve Twitter'da hesaplarında, kanalların resmi internet sitelerinde yapılan haberler de bağlantı linkleriyle paylaşılarak, kamuoyunu ve gündemi takip etmeleri, sıcak olaylardan da haberdar olmalarına imkân sunulmaktadır.

5. TRT'nin Uluslararası Kanallarının Türkiye'nin Kamu Diplomasisi ve Yumuşak Güç Faaliyetlerine Etkisi

161

Türkiye Kamu Diplomasisi uygulamalarında medya araçlarını etkili kullanırken, devletin mesajlarının daha fazla kişiye ulaşmasında TRT önemli bir görev üstlenmiştir. TRT'nin uluslararası kanalları Türkiye'nin sesi olurken, güncel ve hızlıca mesajlarını doğru aktarılması, gerekli bilgi, haber akışının sağlanması, uluslararası kamuoyunun bilgilendirmesi için çalışmışlardır (Barıtcı & Aydeniz, 2019). TRT uluslararası kanalları, yayınlanan haber ve güncel programlar, Türkiye'nin uluslararası imajına olumlu ivme kazandırırken, ülkenin tanıtımı ve doğru bilinirliğini de sağlamaktadır. Yumuşak Güç aracı olarak görülen TRT'nin uluslararası kanalları yani, TRT Avaz, TRT World, TRT Arabi, TRT Kürdi yabancı kamuoyunun yönlendirilmesini, hedef kitlelere Türkiye'nin söylemlerini, fikir ve projelerini doğrudan ulaştırmaktadırlar (Eren, 2019).

TRT bünyesinde oluşturulan uluslararası televizyon kanalları Türkiye'nin Kamu Diplomasisi faaliyetlerine doğrudan etkileri bulunmaktadır. TRT'nin, TRT Avaz, TRT Arabi, TRT Kürdi ve TRT World kanalları Türkiye'nin olumlu imaj, kamuoyu oluşturma faaliyetlerinde yaptıkları haber, program ve çeşitli yayınlarla elini güçlendirmektedir. Uluslararası arenada, Türkçe, Arapça, Kürtçe ve İngilizce olarak yapılan yayınlarla, Türkiye'nin bölgesel ve küresel konularda fikir, düşünce ve mesajlarının hedef kitlelere ulaştırılmasını sağlamaktadır. Dünyanın farklı coğrafyalarında yaşayan Türkçe, Arapça, Kürtçe ve İngilizce

dillerini konuşan insanlar, Türkiye'nin haber ve programlarının takip etmenin yanı sıra bu kanallar aracılığıyla çeşitli belgesel, dizi, yaşam öyküsü, haber programı ve canlı yayınları da izleme imkânı bulacaklardır (Ertekin, 2012)

Türkiye dışında, Türk devletlerinde, Türkiye Türkçesine yakın Türkçe'nin diğer lehçeleri konuşulmaktadır. TRT Avaz'ın hedef kitlesinde olan ülkelerde farklı lehçeler hâkim olmasına rağmen, sosyal hayat, kültür ve gelenekler birbirine çok yakındır. Yapısal olarak birbirine yakın olan bu ülkelerin Türkiye ile ilişkilerinin gelişmesinde TRT Avaz'ın yayınları da etkili olmaktadır. TRT Avaz, yaptığı yayınları, hazırladığı programlar ile Orta Asya'daki Türk devletleriyle Türkiye'nin iş birliği, ortaklık, anlaşmalar yapmasına, toplumlar arası ilişkilerin gelişmesine katkı vermektedir (Günaydın, Saylam, Erdem, & Aytan, 2020). Türkiye Kamu Diplomasinin de etkinliğini ve olumlu imajını artırarak, Arapça konuşan ülkelerde Türkiye hakkında oluşabilecek ön yargının düzeltilmesi için TRT Arabi kanalı önemli bir görevi üstlenmektedir.

Türkiye'nin Kamu Diplomasisi ve Yumuşak Güç uygulamalarında dünyaya kendini doğru anlatmasında, yeni coğrafyalara ulaşmasında TRT World kanalının uluslararası düzeyde etkisi bulunmaktadır. Türkiye'nin sadece bölgesel ya da belirli bir coğrafyada değil dünya geneline hitap ederek küresel aktör olma hedefin de İngilizce yayınlarla TRT World köprü durumundadır. Türkiye'nin politikaları, uluslararası yaşanan olaylar ve güncel konularda Türkiye'nin fikir ve açıklamaları İngilizce olarak TRT World aracılığıyla duyurulmaktadır (Arslan, 2019). TRT Kürdi ise Türkiye'nin bulunduğu bölgedeki Kürtlerin yanı sıra, dünyadaki tüm Kürt nüfusa ulaşmayı hedefleyen kanal, ekonomi, kültür, politika, spor gibi birçok alanda haber ve programlar ile güncel gelişmeleri yakından aktarmaktadır. Türkiye'nin Kürt nüfusa karşı kendisini doğru anlatmasında köprü durumundadır.

Sonuç ve Öneriler

Türkiye'nin Kamu Diplomasisi ve Yumuşak Güç uygulamalarında son dönemlerde olumlu yönde ivme kazandığı görülmektedir. Türkiye'nin kendini yeniden anlatma gayreti Yumuşak Güç çalışmalarıyla, kalplere girme, iz bırakma ve benimsenerek ilgi duyma kazanımlarına dönüşmüştür. Din, dil, ülke ayrımı olmaksızın yapılan insani, gıda ve sağlık yardımları, öğrenci değişim ve burs programları, kültür, sanat, eğitim, turizm gibi alanlarda yapılan projeler Türkiye'yi uluslararası arena da ön yargıları kırmasını sağlamıştır. Bunların yanı sıra Türkiye'nin medya ve iletişim araçlarını kullanarak Kamu Diplomasisinde etkinliğini arttırdığı, daha fazla insana aynı anda ulaştığı ve değişime uğramadan istediği mesajları medya aktörleriyle hedef kitlesine ulaştırabildiği görülmektedir. Bu bağlamda Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) ve TRT'nin uluslararası kanalları, Kamu Diplomasisi uygulamaları kapsamında, devletin mesajlarının, fikir ve düşüncelerinin anlatılması ve benimsetilmesi için önemli bir köprü durumundadır. TRT Avaz, TRT

World, TRT Arabi ve TRT Kürdi kanalları uluslararası yayınları, dizi, belgesel, kültür sanat ve haber programlarıyla dünyanın farklı coğrafyalarına Türkiye'nin tanıtımını yaparak, benimsenmesini sağlamaktadır.

TRT'nin resmi ve kamu yayıncılığı anlayışı ile uygulayıcı kanal pozisyonunda bulunması, reyting ve ticari kaygı gütmeyen toplumsal bilgi sağlayıcı, devletin mesajlarını halka ulaştıran kurum olarak hizmet etmesi gerekmektedir. Türkiye'nin, Türk Devletleri başta olmak üzere farklı coğrafyalardan yaşayan ve Türkçe konuşanlar için TRT Avaz, Arap coğrafyası ve Arapça konuşanlar için TRT Arabi, yakın ve uzak bölgelerdeki Kürtçe konuşan toplumlar için de TRT Kürdi ve küresel ölçekte, İngilizce yayınlar ile dünyaya hitap eden TRT World kanalları; özel programlar, belgeseller, diziler, kültür sanat ve haber programları olmak üzere geniş yayın içeriğine sahiptir.

Kanalların yayınlarına istinaden, TRT Arabi, TRT Kürdi kanallarında Arap coğrafyası ve Kürt bölgelerindeki sorunlara karşı Türkiye'nin tutumu ve çözüm önerileri daha fazla anlatılmalıdır. Kürt ve Arap coğrafyasındaki sorunlara değinilerek, özel yayınlar yapılmalı, Türkiye'nin tutumu aktarılmalıdır. TRT Avaz'da hedef kitleye ait Türkçe'nin lehçelerinde haberlere ve o ülkelere özel yayınlara daha fazla yer verilmesi beklenmektedir. TRT World'de ise Türkiye'nin Yumuşak Güç unsurları olan TİKA, YEE, TDV, Maarif Vakfı gibi kuruluşlarını özel programlar ile daha fazla anlatılmalıdır. TRT'nin bu kanalları aracılığıyla Kamu Diplomasisine verilen katkının artması için Türkiye'yi tanıtan, benimseten ve ilgi duyulmasını sağlayacak içerikler hazırlanarak, kanallarda sık sık yayınlanması sağlanmalıdır.

TRT'nin uluslararası kanallarının tamamında belirlenen bir zaman diliminde ortak belgesel- yaşam öyküsü şeklinde bir program düzenlenebilir. Bu kanallarda aynı anda ortak yapılan bu program kamuoyunun dikkatini çekerken, hem de izleyicilerin de belgesel konu olan kişiler hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanabilir. Özellikle Türk veya Müslüman olmak üzere yazar, şair, abide şahsiyet, önemli devlet adamları ve başarıları olan kişilerden her gün farklı birinin hayatı, eserleri veya yaptıkları çalışmalar anlatılabilir. Bu program ortalama 2-3 dakikayı geçmeyen ilgi çekici bir şekilde hazırlanarak özellikle akşam haber kuşağı ya da izleyicilerin yoğun takip ettikleri bir programın hemen önünde yer alabilir. Bu belgesel- yaşam öyküsü şeklinde planlanan program ile Türkiye'nin olumlu imajına katkı verebilecektir. Haberler öncesi ya da en çok izlenen kuşak saatine konulması ve sürenin kısa tutulmasıyla daha fazla kişiye de ulaşılması da sağlanacaktır. Bu programda Türk insanı, yaşantısı, öyküsü, gelenek ve kültürel yapısı ile yardımseverliğinden kesitler sunulabilir. TRT'ye ait tüm uluslararası kanallarda aynı saat veya kuşakta yayınlanması ise stratejik bir çalışma olacak, bu program içeriğinde Türkiye'nin mesajları da verilebilecektir.

Kaynakça

- AA. (2019, 12 11). *Diyarbakır annelerinin evlat nöbeti 100. gününde*. Anadolu Ajansı (AA): <https://www.aa.com.tr/tr/diyarbakir-annelerinin-evlat-nobeti/diyarbakir-annelerinin-evlat-nobeti-100-gununde/1670150> adresinden alındı
- AA. (2020, 01 10). *TRT Kurdi Koordinatörü Ekici: TRT Kurdi, Kürtçenin politikleştirilmesinin önüne geçti*. Anadolu Ajansı (AA): <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/trt-kurdi-koordinatörü-ekici-trt-kurdi-kurtcenin-politiklestirilmesinin-onune-gecti/1698499> adresinden alındı
- AA. (2021, 03 12). *Annesini TRT Kürdi ekranında görünce dönmeye karar verdi*. Anadolu Ajansı (AA): <https://www.aa.com.tr/tr/diyarbakir-annelerinin-evlat-nobeti/annesini-trt-kurdi-ekraninda-gorunce-donmeye-karar-verdi/1688591> adresinden alındı
- Akçadağ, E. (2021, 05 30). *Dünya'da ve Türkiye'de Kamu Diplomasisi*. Kamu Diplomasisi Enstitüsü: <https://www.kamudiplomasisi.org/pdf/emineakcadag.pdf> adresinden alındı
- Arslan, E. (2019). Yüksek Lisans Tezi. *Türkiye'nin Kamu Diplomasisi Faaliyetlerinde Televizyon Yayıncılığı: TRT World Örneği*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo Televizyon ve Sinema Anabilim Dalı.
- Aydemir, E. (2016). *Dış Politikada Yumuşak Güç ve Medya*. İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- Aydemir, E. (2019). Kamu Diplomasisinde Medyanın Yeri. O. Göksu içinde, *Kamu Diplomasisinde Yeni Yönelimler* (s. 110). Konya: Literatürk Akademi Yayınları.
- Aydemir, E. (2020, 11 27). *Kamu Diplomasisi Açısından Türkiye'nin Yumuşak Gücü. Türkiye Politik ve Stratejik Araştırmalar Vakfı (TÜRPAV)*. <http://www.turpav.org/milli-politikalar-enstitusu/dis-politika/kamu-diplomasisi-acisindan-turkiye-nin-yumusak-gucu.html> adresinden alındı
- Aydoğan, B. (2016). *Güç Kavramı ve Kamu Diplomasisi*. 05 15, 2020 tarihinde Politika Dergisi: http://www.politikadergisi.com/sites/default/files/guc_kavrami_ve_kamu_diplomasisi_-_bekir_aydogan-pdf.pdf adresinden alındı
- Başar, H. (2011). Türkiye'nin Kamu Diplomasisi: Bir Örnek Çalışma TRT. *Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: Ulusal Tez Merkezi.
- Barıtcı , F., & Aydeniz, H. (2019). Kamu Diplomasisi Aracı Olarak Medya: TRT World Örneği. *Erciyes İletişim Dergisi*, 1553-1561.
- Barıtcı, F., & Aydeniz, H. (2019). Kamu Diplomasisi Aracı Olarak Medya: TRT World Örneği. *Erciyes İletişim Dergisi*, 1561, 1571.
- Bağce, E. (2003). Emperyalizm Kuramları ve Amerikan Kamu Diploamsisi. *İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 61-78.
- Budak, M. M. (2012, 11 15). *Kamu Diplomasisi aracı olarak öğrenci değişim programları*.

<https://ytbweb1.blob.core.windows.net/files/resimler/thesis/muhammet-musa-budak-kamu-diplomasisi-araci-olarak-ogrenci-degisim-programlari-ve-tuerkiye-uygulamalari.pdf> adresinden alındı

Dedeoğlu, B. (2020, 10 11). *Kamu Diplomasisi*. Dünya Bülteni: <https://www.dunyabulteni.net/yazar/beril-dedeoglu/11247/kamu-diplomasisi> adresinden alındı

Değirmencioğlu, N., & Yalçın, Ö. (2020). Radyoda Dış Yayıncılık. *TRT Akademi*, 447,451,453.

Ekşi, M. (2014). M. Ekşi içinde, *Kamu Diplomasisi ve Ak Parti Dönemi Türk Dış Politikası* (s. 87-98). Ankara: Siyasal Kitap.

Ekşi, M. (2020, 12 22). *Türkiye'nin Kamu Diplomasisi Yaklaşımı*. Ankara Kriz ve Siyaset Araştırmaları Merkezi (ANKASAM): <https://ankasam.org/turkiyenin-kamu-diplomasisi-yaklasimi/> adresinden alındı

Eren, E. (2019). Medya Diplomasisi Aktörü Olarak TRT ve Balkanlardaki Örnek Faaliyetleri. *TRT Akademi Dergisi*.

Ertekin, B. A. (2012). Uluslararası Sistemde Görsel-İşitsel Medyanın Kamu Diplomasisi ve Kamuoyu Yaratmadaki Önemi: TRT'nin Türkçe Dışında Yayın Yapan Kanalları Üzerine Bir İnceleme. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 334-336, 345.

Eyüpoğlu, H. (2018). Kamu Diplomasisi: Aktörler, Türler, Araçlar ve Teknik Bakımından Bir İnceleme. *Yüksek Lisans Tezi*. Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı Halka İlişkiler Bilim Dalı.

Göksu, O. (2021). Algı Yönetimi: Geleneksel Medya, Siyasal İletişim ve Dijital Medya Üçgeni Üzerine. O. Göksu içinde, *Algı Yönetimi / Siyasal ve Dijital İletişim, Sosyal Medya ve Kitle İletişimi* (s. 15,18, 27). Konya: Literatürk Yayıncılık.

Göksu, O., & Aslan, P. (2020, 12 15). *Dijital Diplomasi, Küresel Algı ve Türkiye*.

https://tasam.org/Files/Icerik/File/Dijital_Diplomasi_pdf_19d890b9-b0ce-4b90-8855-d08ab5fd9d8b.pdf adresinden alındı

Günaydın, Y., Saylam, M., Erdem, A., & Aytan, T. (2020). Türkiye Türkçesi Öğrenen Türk Soylu Öğrencilerin Vatan Kavramına İlişkin Algıları. *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, 683,689,692.

Gündoğdu, S. (2019). Doktora Tezi. *AK Parti Dönemi Kamu Diplomasisi Uygulamaları (2002-2013)*. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı.

Günebakanlı, M. (2010). Televizyonda Görsel Tasarım ve TRT Kurumundaki Tematik Kanallardaki Uygulamalar. *Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi*, 104-108, 175. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo Televizyon Sinema Anabilim Dalı.

Hürriyet. (2020, 12 25). *Sosyal medya karnesi belli oldu*. www.hurriyet.com.tr:

<https://www.hurriyet.com.tr/teknoloji/turkiyenin-sosyal-medya-karnesi-belli-oldu-41453806> adresinden alındı

Hürriyet. (2021, 03 12). *TRT Kurdi Koordinatörü Ekici: "TRT Kurdi, Kürtçenin politikleştirilmesinin önüne geçti"*. Hürriyet: <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/trt-kurdi-koordinatoru-ekici-trt-kurdi-kurtcenin-politiklestirilmesinin-onune-gecti-41416713> adresinden alındı

İletişim Başkanlığı. (2020, 12 17). *İletişim Başkanlığı / Hakkımızda*. Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı: <https://www.iletisim.gov.tr/turkce/kurum-hakkinda> adresinden alındı

İletişim Başkanlığı. (2021, 05 17). *Anasayfa*. İletişim Başkanlığı: <https://www.iletisim.gov.tr/turkce> adresinden alındı

Ünver, C. (2013, 09 21). 05 2020, 10 tarihinde Türksam: <http://turksam.org/catismalarin-onlenmesinde-kamu-diplomasisi> adresinden alındı

Ünver, C. (2017, 04 15). *Kamu Diplomasisinde Kitle İletişim Araçlarının ve Medyanın Rolü*. 04 2020, 22 tarihinde http://sam.baskent.edu.tr/egitim_sertifika/kamu_can_unver.pdf adresinden alındı

Köksoy, E. (2019). Kamu Diplomasisi Yönetimi ve Stratejisi. O. Göksu içinde, *Kamu Diplomasisinde Yeni Yönelimler* (s. 14-15, 22-24). Konya: Literatürk Akademi Yayıncılık.

Kömür, G. (2020). Yumuşak Güç Unsuru Olarak Kamu Diplomasisi. *International Journal of Politics and Security* (IJPS), 95.

Kürdi, T. (2021, 03 13). *Anasayfa*. TRT Kürdi: <https://trtkurdi.com.tr> adresinden alındı

Kılıçaslan, E. (2020). Marka İnşası Bağlamında Türk Kamu Diplomasisi: Başbakanlık Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğü ve Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Örnekleri. *Artuklu Sanat ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 76-79.

Kılıçaslan, E. (2020). Marka İnşası Bağlamında Türk Kamu Diplomasisi: Başbakanlık Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğü ve Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Örnekleri. *Artuklu Sanat ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 69, 72, 78, 81.

Kalın, İ. (2010, 03 28). *Kamu Diplomasisi için mola*. Sabah: https://www.sabah.com.tr/yazarlar/ibrahim_kalin/2010/03/27/kamu_diplomasisi_icin_mola adresinden alındı

Kalın, İ. (2011, 01 21). *Türk Dış Politikası ve Kamu Diplomasisi*. 05 2020, 11 tarihinde Tuic Akademi: <http://www.tuicakademi.org/turk-dis-politikasi-ve-kamu-diplomasisi/> adresinden alındı

Kalaycıoğlu, S. (2020, 12 23). *Afrika'nın Binbir Yüzü*. TASAM: https://tasam.org/tr-TR/Icerik/51360/afrikanin_binbir_yuzu adresinden alındı

Kocabıyık, H. (2019). Değişen Diplomasi Anlayışı, Kamu Diplomasisi ve Türkiye. *Avrasya Etüdlere Dergisi*, 170-182.

Kurulay, İ. (2020). Kamusal Televizyon Yayıncılığının Belgesel Türleri Üzerindeki Etkisi: TRT Televizyon Belgeselciliği. *Düşünce ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 143-148.

Nye, J. S. (2017). *Yumuşak Güç (Soft Power) - Çeviren: Rayhan İnan Aydın*. Ankara: BB101 Yayınları.

Ökten, S. (2019). Kamu Değeri Yapımı Çerçevesinde Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2402-2407.

Övür, A. (2016). Kitle İkna Tekniklerinin Kullanılması Bakımından Günümüz Televizyon Yayıncılığı. *İletişim Çalışmaları Dergisi*, 58,62,65,69,70.

Özkan, A. (2014, 10 02). *Ülke Markası İnşasında Kamu Diplomasisi*. 05 16, 2020 tarihinde TASAM: https://tasam.org/tr-TR/Icerik/5366/ulke_markasi_insasinda_kamu_diplomasisinin_stratejik_rolu adresinden alındı

Rahimbeyli, N. (2015). Gelecek Nesil Müzik Eğitiminde Medyanın Rolü ve Önemi. *Müzik ve Medya Uluslararası Sempozyumu* (s. 4,5). İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi.

Taş, F., & Ekşi, M. (2020). Dijital Diplomasi Yeni Bir Tür Diplomasi Midir? *Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi*, 229-232.

TDK. (2021, 05 30). *Kamu Diplomasisi*. Türk Dil Kurumu Sözlükleri: <https://sozluk.gov.tr> adresinden alındı

Tongut, S., & Yavuz, C. (2014). Sovyetler Birliğinin Dağılmasından Sonra Kırgızistan ile İlişkilerde Türk Medyası: TRT AVRASYA, TRT TÜRK ve TRT AVAZ. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 138-142.

TRT. (2021, 02 05). 05 12, 2020 tarihinde TRT Televizyon Yayınları: <https://www.trt.net.tr/Kurumsal/TelevizyonTanitim.aspx> adresinden alındı

TRT. (2021, 02 03). 05 20, 2020 tarihinde TRT AVAZ: <https://www.trtavaz.com.tr/hakkimizda> adresinden alındı

TRT. (2021, 03 12). *Anasayfa*. TRT ARABİ: <https://www.trtarabi.com> adresinden alındı

TRT. (2021, 03 12). *Televizyon*. TRT: <https://www.trt.net.tr/Kurumsal/TelevizyonTanitim.aspx> adresinden alındı

TRT. (2021, 01 27). *TRT / Kurumsal / Tarihçe*. 05 24, 2020 tarihinde TRT: <http://www.trt.net.tr/Kurumsal/Tarihce.aspx> adresinden alındı

TRT. (2021, 03 12). *TRT Arapça yenilenen yüzüyle tüm dünyaya ulaşacak*. TRT Haber: <https://www.trthaber.com/haber/turkiye/trt-arapca-yenilenen-yuzuyle-tum-dunyaya-ulasacak-400096.html> adresinden alındı

TRT. (2021, 02 27). *TRT AVAZ / Programlar*. TRT AVAZ: <https://www.trtavaz.com.tr/programlar> adresinden alındı

TRT. (2021, 02 27). *TRT Faaliyet Raporu / 2019*. TRT: <https://www.trt.net.tr/Kurumsal/BasiliYayinlar.aspx> adresinden alındı

TRT. (2021, 03 11). *TRT Faaliyet Raporu / TRT Arabi*. TRT: <https://www.trt.net.tr/kurumsal/2019/#04-televizyon-yayinlarimiz-trt-arabi> adresinden alındı

TRT. (2021, 03 11). *TRT KÜRDİ*. TRT: <https://www.trt.net.tr/kurumsal/2019/#04-televizyon-yayinlarimiz-trt-kurdi> adresinden alındı

TRT. (2021, 03 10). *TRT WORLD*. TRT: <https://www.trt.net.tr/kurumsal/2019/#04-televizyon-yayinlarimiz-trt-world> adresinden alındı

TRTAVAZ. (2021, 02 25). *Yayın Akışı*. TRT AVAZ: <https://www.trtavaz.com.tr/yayin-akisi/2021> adresinden alındı

World, T. (2021, 03 11). *Anasayfa*. TRT World: <https://www.trtworld.com> adresinden alındı

Yıldırım, G. (2019). Kamu Diplomasisi ve Uluslararası Halkla İlişkilerin Dijitalleşme Yolculuğu. O. Göksu içinde, *Kamu Diplomasisinde Yeni Yönelimler* (s. 145, 149, 152, 156, 163). Konya: Literatürk Akademi Yayınları.

Yalın, B., & Ak, S. (2019). Siyasal İletişim Kampanyalarında Televizyonun Kullanımı: 2018 Yılı Başkanlık Seçiminde Televizyonda Yayınlanan Reklamların İncelenmesi. *TRT Akademi*, 67-71.

Yazar, F. (2020, 12 01). *Türkiye’de Kamu Diplomasisinin Kurumsallaşması*. Kriter Dergi: <https://kriterdergi.com/medya-kritik/turkiyede-kamu-diplomasisinin-kurumsallasmasi> adresinden alındı

Yağbasan, H. F. (2019). Türkiye’de Yeni Medyanın Kamu Hizmeti Yayıncılığında Yarattığı Değişimler: TRT ve Yeni Medya İlişkisi. *Yüksek Lisans Tezi*. Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Bilimleri Ana Bilim Dalı.

Yağmurlu, A. (2007). Halkla ilişkiler yönetimi olarak kamu diplomasisi. *İletişim Araştırmaları Dergisi*, 11-33.